

Богдан-Ігор Антонич Привітання життя

Автобіографія

В горах де ближче сонця, перший раз
приглянувся небу,
тоді щось дивне й незнане пробудилося у
мені,
і піднеслася голова, й слова прийшли до уст
зелені.

Тепер — де б я не був і коли-небудь,
я все — п'яний дітвак із сонцем у кишені.

А як зійшов із гір до гамірливих міст,
у злиднях і невдачах не кляв ніколи долі та не
ганив,
глядів спокійно на хвиль противних гурагани.
Мої пісні — над рікою часу калиновий міст,
я — закоханий в житті поганин.

Алхімія

В маленькій келії душно, запах сірки.
Засушений, мов сірка, жовтий маг

в реторту п'ялить очі, повні спраг.
Червоний біс регочеться із дірки.

Мов кльоша, золота над всім омана
та опар в куреві кімнату губить.
Дрижать в гарячці в'ялі, трухлі губи;
блідий: «Апаге» буркотить, «сатанас».

Та раптом скрикнув маг — ні, він не п'яний,
очам не вірить: золото в реторті.
Під стелю бризнув струмом регіт чортів.

І жах пішов до монастирських лав,
ченці шепочуть: уночі над ранок
о. Патрикій божевільним став.

Баляда про тінь капітана

Пролог

Вітер оре
синє море.
Корабель гуляє.
Чорна галка
кличе палко,
близько вже земля є.

Пісня 1

Як граєш у карти чи з чарки вино п'єш, о
друзе мій,

в гарячці з туманом тяжким замороки
одруженій,

бач, щоб за хвилину цю не заплатив ти
задорого,

коли тебе тінь твоїй покине й твоїм стане
ворогом.

Послухай: в одному містечку на морському
березі

уже похилився над пристанню літеплий
березень.

Тут порт закосичений, наче квітками,
фрегатами.

Дах неба над ним є сивастими хмарами
латаний.

Завішений в порті двигар — величезне
коромисло

над містом, над садом, розквітлим торгівлею
й промислом.

На кожному боті піднесена щогла, мов
палиця,

а прапор, на щоглі завішений, барвами

палиться.

Обсмалені вітром обличчя моряцькі на палубі;
у тиші спокійних ночей без хвиль шуму не
спали би,

у школі вітрів та тайфунів боротися вивчені
не знають, що ляк переможуть у кожній
притичині.

Лиш бовдурів шум розлягається піснею
лункою.

Стрункий капітан на поруччі опертий із
люлькою.

Канати потяли долоні у тисячні борозни,
волосся вже сивіє, наче прикрашене в
борошні.

Пояснення

На дворі буревій,
у корчмі портовій
на столі джину збан.
З чортом грає в карти
(це не жарти, це не жарти)
молодий капітан.

Пісня 2

Покинули міста базар і засмічене торжище.
Гей, вітре, гей вітре, ще грай нам і прапором
торгай ще.

Стоїть насторожі, мов чапля, керманич при
демені.

Напружені м'язи моряцькі, мов линви та
ремені.

По хвилях вітри сновигають заблукані
поповзом,
і ніч виїжджає з-за обрїю темряви повозом.

Блідим по воді молоком розіллється блиск
місяця;
мов прапор, хмаринки на щоглах повісяться.

Сердито тайфун лопотав корогвами, мов
косами;

чардак колихався, обсипаний густо
матросами.

Ночами та днями пливуть кучугурами хвиль
напросто,

давно не вітав їх зелений на дереві паросток.
Гей, дні, на широких морях перебуті чи
вузинах!

Все скоро минає, скоріше від лоскоту
пужална.

Темп часу не став, у бігу все шалене

прискорення.

Із серця біль рвав, видирав до саміського
кореня.

Та де б не поїхав, гонило за ним завжди
чучело;

у серці гонило щось дивне його та все мучило.

Минають південні моря із містами, де пагоди.

Ніде вже не можна знайти цьому серцеві
злагоди.

Пояснення

На дворі буревій,

у корчмі портовій

на столі в чарці джин.

Нещасний, нещасний,

хто бісові програв тінь власний.

Дівчина та джин — єдиний лік на сплін.

Гей, джину вщерть,

гей, джину вщерть!

Море, дівчина та джин — єдиний лік на
смерть.

Пісня 3

Вертають із бур, із дощів, завірюх перемочені,
голодні, невиспані, втомлені та в знеохоченні.
Причалив, приплив корабель до далекої
пристані.

Під шум морських грив проминали вмить дні
дики, пристрасні.

Моряцькі пісні поплили по тавернах у гавані,
неначе вино для сердець, що від туги
поламані.

І тисяча ламп заблистіла в розбавленім городі.
Обнажене тіло дівоче й скуйовджені бороди.
За хвилию хвиля лягає під вітром в
зневоленні.

Регочуть матроські обличчя шорсткі,
неоголені.

Хрипкий саксофон тут хихикає басом за
скрипкою,
танок тупотить під ритм мелодією дикою.
Танечниць перегнуті постаті п'яно без сорому.
Що ж може однак допомогти капітанові
хворому?

Востаннє уста цілував, мав знов їхати в
подорож,
за щастя пив. Тінь його встала зі стін, пішла
ходором.

З рук вилетів келих із гуком. Кругом все у померках.

В обіймах її зверещав капітан в диких обертах.

Дарма, капітане, даремно взиваєш ти помочі.
Втекли всі. Самітні замовкли вмить вигуки поночі.

Пояснення

На дворі буревій,
у корчмі портовій
на столі джину збан.
Та не йде вже пиття.
Під столом без життя
молодий капітан.

Епілог

На синьому небі почали вже зорі
виблискувати,
у сяві білому хвилі тихенько полискувати.

Бджола

Лисніє липовий, липневий липець,
липучий і лискучий в білім збанку.
В нім розтопились зорі на світанку
і пахощі левад, квітчастих китиць.

Над озером пахучим, золотавим
дзеленькає маленькая бджола.
На брезклі брижі жовтого чола
лягає тінь її пружком імлавим.

Мов квітка, розхиляє, п'яна цукром,
крил пелюстки, а рідина густа
маленькі ніженьки хватає цупко.

І крильцями пішла розпуки трясця,
над ними мед замкнувся, мов уста.
Ось так вбиває часом власне щастя.

Велика подорож

Вибираюся в далеку подорож, і рож не дасть
мені ніhto,

й не бажаю ні від кого я нічого, й вже ніщо
мене
не лякає, хоч у очі зазирає заздрісно ліхтарень
сто,
що в вокзалі білім сторожко глядять крізь
жовтих шиб пенсне.

Над станційним гамором, мов абажур,
наложений склепіння лук.

Навкруги байдужі очі й обоятні постаті
незнані,

й кожна з них свій клунок має, й кожна з них
несе життя свого в'юк.

Зі собою тугу заберу свою та радість в
чемодані.

Та не знаю, де поїду разом з сірою юрбою тих
людей,

де нас потяг завезе гойдаючи, немов малих
дітей в колисці.

Срібні рейки-шпаги, вбиті в обрій; поїзд-кінь
в ярмі залізних шлей.

Синя далеч хилиться над нами й сонце нам
подасть на неба мисці.

А кондуктор, наче ніч, суворий прийде із
повагою в купе

й каже нам оправдати до існування право та

наш лет.

На банальних лицях пасажирів чудування
навкруги тупе,
я подам тоді йому своє без ляку серце як
білет.

Кожний день до ланцюга мандрівки раз у раз
нам додає по ланці,
та дарма, дарма стараюся пізнати, де кінець
йому
і коли, коли наш поїзд стане, до останньої
доїде станції
та спокійно скриню неба з перемучених
плечей здійму.

Вірш про вірші

Чоло в долоні похили,
чоло в долоні похили.
В вазах строф цвітуть слова пахучі, мов квіти,
крізь шибу туги будеш в очі місяця глядіти.
туман обійме ночі злий,
туман, що в кольорі золи.
Півкола на воді
розвівши,
поволі місяць сів.

На галузі задуми листя виросте блакитних
слів,
заслониш очі тишею, немов руками, а тоді
почуєш спів,
почуєш вірші.
Не ті в книжечках, що парфумів мають пах,
а інші,
лиш черенками думок
друковані на серця сторінках.

ГІМН ЖИТТЯ

Іди в ночі, мій друже, іди вночі на ґрунь
і серце, що в утомі, ти приложи до хвої,
по місяця чолі рукою пересунь,
а може, тиша тугу поволі в тобі вкоїть.

Усі твої маріння, усі думки замовкнуть,
вже бур'яном для тебе не є рудий храбуст,
уже глядиш інакше на рунь гірську, пожовклу
і заспіваєш гімн життю — мовчанням уст.

Гіпнотизер

В молочнім світлі матових кінкетів
цвітуть на чорнім шовку ордері.
Вогонь в очах холодних загорів,
в судоргах пальці, начеб грав на флейті.

Круг нас паде зелено-жовта мряка,
різнув у вухо свист слизький, мов різки.
Тоді виймав із наших чіл він мізки
й в кишені їх вкладав свого фрака.

На наші очі, мов рясні каскади,
лились струмками бомбаї й багдади.

І начеб вирости нам крила з пліч,
і забажали ми летіти пріч.

Та в кріслах нас держав шалений гніт,
розпуки нас облив морозний піт.

До музи

1

Навіщо ти прийшла до мене
й застукала в вікно?
Навіщо серце б'є шалене,

а думка з ним водно.
Навіщо ти прийшла до мене,
веселкою заблиснула в вікні?
Навіщо серце ти шалене
в ці безпросвітні будиш дні.

2

Тисяча питаннів падає на наші уста,
тисяча шляхів навхрест лягає нам під ноги,
тисяча зірок свої вказує нам дороги, тисяча
вогнів палає, й далі темінь пуста.
І не знаємо, як привітати дні, що грядуть,
моряки сліпі на корабельній світа вежі.
Музо, вигнана за дійсності вузької межі,
чи загубиш у шляхів мільйоні ранішню путь.

3

Я не потраплю, я не зможу, я не зможу
для тебе вирізьблювати, мов діаманти, вірші,
як дні кругом все гірші, все гірші.
Але я знаю: в цю хвилину непригожу
небавом, може, навіть нині нараз

тебе побачу в простій людині чині.

4

Навіщо ти прийшла до мене
й застукала в вікно?

Навіщо серце б'є шалене,
а думка з ним водно.

Навіщо ти прийшла до мене
й застукала в вікно?

Навіщо серце б'є
шалене?

А може, чує що воно.

Зелена елегія

Стільки минуло вже днів, полотном забуття їх
накрито.

Нині вже інший є світ, може, зісталось клейно.

Іноді вийму старий, запорошений з віршами
зшиток,

замкнений в шафі від літ. Так, це було вже
давно.